

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **M. C.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 61 A 4/2013, proti soudkyni JUDr. Petře Venclové, Ph.D.,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích JUDr. Petra Venclová, Ph.D., **n e n í v y l o u č e n a** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 61 A 4/2013.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce uplatnil podáním ze dne 30. 12. 2013 ve věci vedené Krajským soudem v Hradci Králové – pobočkou v Pardubicích (dále též jen „krajský soud“) pod sp. zn. 61 A 4/2013 námitku podjatosti soudkyně JUDr. Petry Venclové, Ph.D. Námitka podjatosti spočívá v tom, že uvedená soudkyně rozhodovala usnesením ze dne 16. 10. 2013, č. j. 61 A 4/2013 - 44, kterým zamítla návrh žalobce na vydání předběžného opatření, aniž by měla k dispozici správní spis; ten jí žalovaný zaslal teprve dne 26. 11. 2013. Tímto postupem měla jmenovaná soudkyně narušit důvěru žalobce v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování krajského soudu. Navíc soudkyně JUDr. Petra Venclová, Ph.D. pochybila, pokud tento návrh zamítla z důvodu, že žalobce nedostál své povinnosti tvrzení a důkazní, respektive pokud tento návrh neposoudila podle jeho skutečného obsahu, tj. jako návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Nadto žalobce jmenované soudkyni vytýká, že žalobu pečlivě nečetla, že nezná zákony a že je proti žalobci zneužívá.

Soudkyně JUDr. Petra Venclová k námitce podjatosti vznesené žalobcem uvedla, že žalobcem uváděné důvody nelze považovat za důvody pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci podle § 8 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť spočívají ve vedení řízení v projednávané věci. Dodala, že jí žádný důvod podjatosti znám není. Následně byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s.

Námítka podjatosti není důvodná.

Předně je vhodné uvést, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., které uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určují osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. *Námítka musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námítka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.* Oběma podmínkám žalobce dostál, neboť námitku uplatnil včas (skutečnost, že bylo o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodováno bez správního spisu, zjistil při nahlížení do spisu dne 27. 12. 2013, a námitku podjatosti krajskému soudu podal dne 31. 12. 2013) a zdůvodnil ji (uvedl konkrétní skutečnosti, z nichž ji dovozuje). Nejvyšší správní soud se tedy bude touto námitkou podjatosti zabývat věcně.

Je třeba zdůraznit, že nestrannost soudce se zkoumá jednak z hlediska subjektivního, jednak z hlediska objektivního, přičemž platí, že pro posouzení je rozhodující hledisko objektivní (okolnosti zakládající pochybnost o soudcově nepodjatosti), avšak podpůrně se přihlíží i k subjektivním hlediskům (osobnímu

pokračování

přesvědčení) účastníků či soudce samotného (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68).

Subjektivní kritérium vypovídá o postoji soudce ve vztahu ke konkrétnímu případu. V dané věci nicméně z vyjádření soudkyně JUDr. Petry Venclové vyplývá, že se za podjatou v souzené věci nepovažuje.

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí, s. ř. s., podle něhož *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Není pochyb o tom, že žalobcem uplatněné důvody podjatosti jmenované soudkyně krajského soudu se týkají právě a výlučně jejího postupu v řízení vedeném krajským soudem pod sp. zn. 61 A 4/2013. Ve smyslu naposledy citovaného ustanovení proto nemůže být podjatost JUDr. Petry Venclové, Ph.D. založena čistě jen na tom, že nevyhověla návrhu žalobce na vydání předběžného opatření, respektive že toto podání nevyhodnotila (v intencích představ žalobce) jako návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, ani na tom, že rozhodovala o návrhu na vydání předběžného opatření bez správního spisu. Z hlediska zkoumané podjatosti této soudkyně je irelevantní i to, že vyzvala žalobce přípisem ze dne 16. 10. 2013, č. j. 61 A 4/2013 - 41, aby do dvou týdnů od jeho doručení sdělil soudu svůj případný nesouhlas s tím, aby o věci samé bylo rozhodnuto bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), aniž by vzala v úvahu (ne zcela srozumitelné) sdělení žalobce uvedené v žalobě, že „*žalovaný trvá na nařízení veřejného jednání ve věci*“. Nicméně i za situace, kdy by snad popsany postup soudkyně nebyl z procesního hlediska správný (což ovšem zdejší soud za daného procesního stavu věci nikterak nepředjímá), nejednalo by se bez dalšího o důvod její podjatosti, ale mohlo by jít případně o procesní vadu, u níž by mohl být následně vážen její vliv na zákonnost konečného rozhodnutí ve věci (přiměřeně viz usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, v němž bylo vysloveno, že důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nemohou být okolnosti spočívající v postupu soudu, který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků).

Vzhledem tedy k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být, ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudce, přičemž jiné relevantní skutečnosti žalobce neuvádí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích JUDr. Petra Venclová, Ph.D. z projednávání a rozhodování ve věci sp. zn. 61 A 4/2013 vyloučena není.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2014

Mgr. Radovan Havelc
předseda senátu